

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~WYKŁAD~~
~~AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP~~

~~WYKŁAD~~

Egz. Nr 1

Mjr dypl. Wojciech PRZEDWOJEWSKI

**NATARCIE PUŁKU Z FORSOWANIEM
PRZESZKODY WODNEJ**

Wykład

48688

WARSZAWA

SIERPIEŃ

1986

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~WYDZIAŁ~~
~~WYDZIAŁ~~

~~OGÓLNE~~

Egz. Nr1

Mjr dypl. Wojciech PRZEDWOJEWSKI

NATARCIE PUŁKU Z FORSOWANIEM
PRZESZKODY WODNEJ

Wykład

48688

Protokół Nr 12657

WYDZIAŁ WOJSK LADOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

~~Przebiegu~~
~~składającego~~
~~_____~~

Egz. nr. ... 1

ZATWIERDZA
SZEF KATEDRY TAKTYKI OGÓLNEJ

płk dypl. Witold WOJCIK

NATARCIE PUŁKU Z FORSOWANIEM
PRZESZKODY WODNEJ

Wykład

PLAN WYKŁADU

TEMAT: NATARCIE PUŁKU Z FORSOWANIEM PRZESZKODY WODNEJ

WSTĘP

1. Ogólne zasady forsowania przeszkód wodnych.
 - 1.1. Podział przeszkód wodnych.
 - 1.2. Sposoby forsowania przeszkód wodnych.
 - 1.3. Warunki forsowania przeszkód wodnych.
 - 1.4. Zasady forsowania przeszkód wodnych.
2. Charakterystyka odcinka forsowania pułku.
3. Przeznaczenie i możliwości organizacji przepraw przez pułk.
4. Zadania bojowe pułku w natarciu z forsowaniem przeszkód wodnych. Ugrupowanie bojowe pułku.
5. Główne problemy organizacji forsowania.
6. Prowadzenie forsowania przeszkód wodnych przez pułk.
 - 6.1. Rola oddziału wydzielonego i taktycznego desantu powietrznego.
 - 6.2. Forsowanie przeszkody wodnej przez pierwszy rzut pułku.
 - 6.3. Forsowanie po przygotowaniu w ograniczonym czasie, z rozwinięciem sił głównych przed przeszkodą wodną.
 - 6.4. Forsowanie po planowym przygotowaniu.

Zakończenie.

WSTĘP

Miejsce forsowania na polu walki określa definicja - forsowanie jest to natarcie połączone z pokonaniem bronionej przez nieprzyjaciela przeszkody wodnej. W warunkach SE TDW, a głównie północno-nadmorskiego kierunku operacyjnego forsowanie przeszkód wodnych staje się nieodłącznym elementem działań zaczepnych. Wynika to z faktu występowania na tym kierunku licznych kanałów i rzek, bardzo często o uregulowanych brzegach, Biorąc pod uwagę tylko, te, których szerokość przekracza 10 m, można przyjąć, że na obszarze środkowej Europy nacierające wojska będą musiały pokonywać przeszkodę wodną średnio co kilka lub kilkanaście km. Stąd też problematykę forsowania rozpatrywać będziemy w ścisłym związku z natarciem - podstawowym rodzajem walki.

Celem studiowania problematyki forsowania przeszkód wodnych w grupach ogólnowojskowych jest przygotowanie dowódców i oficerów sztabu do samodzielnego, twórczego /nowatorskiego/ organizowania forsowania oraz rozwiązywania trudnych i skomplikowanych sytuacji podczas kierowania jego przebiegiem.

W grupach specjalistycznych - gruntowne zapoznanie oficerów - słuchaczy z problematyką organizacji i prowadzenia forsowania przeszkód wodnych celem określenia roli, zadań oraz działania poszczególnych rodzajów wojsk i służb.

"Regulamin walki" i "Regulamin sztabów-tymczasowy" zdezaktualizował niektóre wydawnictwa wojskowe traktujące o tej problematyce, dlatego też w ramach samokształcenia i studiowania jej, korzystać należy z następującej literatury /wyświetlić z rzutnika załącznik nr 1 i omówić go/.

W wykładzie zostaną przedstawione tylko najważniejsze problemy forsowania przez pułk przeszkód wodnych, w tym zasady, sposoby i normy, inne natomiast zagadnienia zasygnalizowane. Tak więc wykład stanowi wprowadzenie i ukierunkowanie do dalszych studiów.

1. Ogólne zasady forsowania przeszkód wodnych

1.1. Podział przeszkód wodnych

Na charakter przeszkody wodnej składają się takie czynniki jak: szerokość, głębokość, prędkość prądu, charakter gruntu dna oraz brzegów, zlodowacenia, istnienie wysp, mielizn, brodów, dopływów i obiektów hydrotechnicznych, a także pora roku i stan pogody.

Do podstawowych danych charakteryzujących przeszkodę wodną w opisach znajdujących się na wojskowych mapach topograficznych należą: szerokość, szybkość prądu, głębokość i rodzaj dna. Dane te są niezbędne do kalkulacji przepraw podczas forsowania przeszkód wodnych przez wojska.

"Regulamin walki" ujmuje podział przeszkód wodnych jedynie pod względem szerokości, określając zarazem, na jakich środkach dane przeszkody się pokonuje. I tak za wąskie przyjmuje się przeszkody mające do 100 m, za średnie - przeszkody mające 100m do 250m, za szerokie - przeszkody mające 250m do 600m, natomiast za bardzo szerokie - przeszkody mające ponad 600 m szerokości.

Biorąc pod uwagę techniczne możliwości zasięgu pływania wozów bojowych i inżynierskich środków przeprawowych, szerokość ma mniejsze znaczenie od charakteru brzegów. Chodzi tu mianowicie o zejścia i wyjścia z wody. Przyjmuje się, że dla sprzętu bojowego na kołach kąt zejścia do wody oraz kąt wyjścia z niej na przeciwległy brzeg nie powinien być większy niż $8-10^{\circ}$, a dla wozów bojowych na gąsienicach - do 20° przy zejściu do wody, natomiast do 15° przy wychośdzeniu z niej.

Można więc przyjąć wiele kryteriów podziału przeszkód wodnych, a ideą przyświecającą każdemu z nich będzie zawsze stopień utrudnienia występujący przy jej pokonaniu przez nacierające wojska.

1.2. Sposoby forsowania przeszkód wodnych

"Regulamin walki" określa następujące sposoby forsowania przeszkód wodnych:

- forsowanie z marszu z przygotowaniem jego jeszcze przed podejściem oddziałów /pododdziałów/ do przeszkody wodnej;
- forsowanie po przygotowaniu w ograniczonym czasie, z rozwinięciem sił głównych przed przeszkodą wodną;
- forsowanie **po** planowym przygotowaniu.

Przeszkody wodne pułk powinien forsować z zasady z marszu. Forsowanie winno odbywać się w takim ugrupowaniu, w jakim dotychczas pułk nacierał, z reguły na szerokim froncie i w szybkim tempie.

Jeżeli forsowanie przeszkody wodnej z marszu nie miało powodzenia oraz gdy wymaga tego sytuacja, pułk forsuje przeszkodę wodną po przygotowaniu w ograniczonym czasie, z rozwinięciem sił głównych przed przeszkodą wodną /orientacyjnie czas ten wynosi 4-6 godzin/ lub po planowym przygotowaniu.

W tym wypadku siły główne forsują przeszkodę na wybranych odcinkach z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem przed przeszkodą wodną z podejściem z głębi. Do forsowania po planowym przygotowaniu pułkowi wyznacza się rejon wyjściowy bezpośrednio przed przeszkodą wodną lub w odległości 20-40 km od niej.

Pułk może forsować przeszkodę wodną w składzie pierwszego rzutu dywizji lub samodzielnie jako oddział wydzielony.

Pułk czołgów może forsować przeszkodę wodną z marszu, jeśli są możliwości przeprawy w bród, a także gdy taktyczny desant powietrzny /pododdział desantowo-szturmowy/ opanował przeprawy i rejon na przeciwległym brzegu - ogólnie mówiąc, gdy stworzone zostały warunki przeprawy czołgów pod wodą.

Na polach bitew II Wojny Armia Radziecka wypracowała nowy sposób forsowania przeszkód wodnych - forsowanie z marszu. W toku pomyślnie rozwijanych operacji zaczepnych sforsowano bez zatrzymania tak duże przeszkody jak Dniepr, Wisła, Odra i opanowano przyczółki.

We współczesnych warunkach zasadniczym sposobem forsowania powinno być forsowanie z marszu. Polega ono na pokonaniu przez wojska przeszkody wodnej i kontynuowaniu natarcia w dotychczasowym ugrupowaniu i tempie. Należy pamiętać, że będzie to jednocześnie najtrudniejszy i najbardziej skomplikowany sposób.

1.3. Warunki forsowania przeszkód wodnych

Na warunki forsowania duży wpływ mają następujące czynniki:

- intensywność działań nieprzyjaciela;
- właściwości przeszkody wodnej;
- właściwości obiektów hydrotechnicznych;
- właściwości przyległego do przeszkody wodnej terenu.

Prawdopodobne działania bojowe na ZTDW będą ściśle związane z koniecznością forsowania i pokonywania licznych przeszkód wodnych. Szczególnie północnonadmorski kierunek operacyjny charakteryzuje się dużą liczbą przeszkód wodnych o układzie w większości południkowym, a więc prostopadłym do przewidywanego kierunku działania naszych wojsk. Rozpatrując możliwości pokonania tego typu przeszkód należy mieć na uwadze, że będą one występowały w systemie organizowanych rubieży obronnych o znaczeniu taktycznym i taktyczno-operacyjnym.

Z analizy częstotliwości występowania przeszkód wodnych rzutujących na przebieg natarcia wynika, że pułk będzie musiał w ciągu realizacji zadania bojowego forsować 1-2 przeszkody.

Dowództwo NATO docenia rolę i znaczenie przeszkód wodnych w ogólnym systemie obrony. Według poglądów NATO wojska mogą przechodzić do obrony przeszkód wodnych w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem lub bez styczności z nim. Podkreśla się jednak, że w pierwszym wypadku przeciwnik może uprzedzić obrońcę w opanowaniu przepraw i rejonów dogodnych do forsowania. Ponadto obrońca nie zdoła od razu zorganizować obrony, gdyż będzie zmuszony do jednoczesnego zwalczania taktycznych desantów powietrznych i oddziałów wydzielonych przeciwnika działających na przyczółku. Przejście do obrony będzie odbywać się z reguły pod osłoną wojsk działających przed przeszkodą. W tej sytuacji cały wysiłek obrony kieruje się na paraliżowanie poczynąń przeciwnika zmierzającego do pokonania przeszkody z marszu.

Przy przejściu do obrony bez styczności z przeciwnikiem dąży się do możliwie szybkiego opanowania ważniejszych rejonów przez oddziały wydzielone, organizowania obrony pod osłoną pasa przesłaniania.

W zależności od sytuacji w armiach NATO na przeszkodach wodnych przewiduje się prowadzenie obrony pozycyjnej lub ruchowej.

Obronę pozycyjną organizuje się z maksymalnym wykorzystaniem przeszkód wodnych, ma ona za cel utrzymanie określonych rejonów. Obrona ruchowa zakłada w swojej istocie czasową utratę bronionego odcinka przeszkody wodnej, jest prowadzona w wypadku posiadania się do wykonania zdecydowanych kontrataków na przeciwnika, który wla-
mał się w głąb ugrupowania.

Zasadą obowiązującą w NATO jest organizowanie na szerokich przeszkodach wodnych obrony ruchowej, na wąskich i średnich natomiast - obrony pozycyjnej.

Duży wpływ na przebieg forsowania odegrają właściwości przeszkody wodnej, które mogą ułatwić bądź utrudnić pokonanie jej.

Do cech korzystnych można zaliczyć:

- jednakową szerokość i głębokość oraz słaby prąd, co sprzyja ruchowi środków przepławowych i ich dopłynięcia do samego brzegu - odnosi się do uregulowanych rzek i kanałów;
- możliwości wykorzystania taboru rzeczno- i środków podręcznych.

Do cech utrudniających można zaliczyć:

- niejednakową szerokość i głębokość oraz różne szybkości prądu na rzekach nieuregulowanych;
- utrudnione dojście do przeszkody wodnej w terenie nizinnym i depresyjnym, tylko po istniejących drogach, co w dużym stopniu kanalizuje ruch nacierającego;
- obwałowane brzegi uniemożliwiające lub poważnie utrudniające dojście i rozwinięcie środków przepławowych, uniemożliwiające lub utrudniające prowadzenie ognia na wprost;
- znaczne nachylenia brzegów oraz kształt koryta, szczególnie w rzekach uregulowanych i kanałach, co utrudnia pokonanie ich przez transportery opancerzone i środki desantowo-przepławowe bez wykonania prac przygotowawczych;
- muliste dno uniemożliwiające przepławę czołgów pod wodą.

Należy mieć na uwadze i takie sytuacje, gdy wąskie, czy też średnie przeszkody wodne będą łatwiejsze do pokonania od niewielkich kanałów, rzeczek i rowów melioracyjnych, mogących stanowić bardzo uciążliwe przeszkody dla wojsk zmechanizowanych i pancernych.

Budowle i obiekty hydrotechniczne znajdujące się przy przeszkodach wodnych mogą istotnie wpłynąć na zmianę jej aktualnych cech

przy ich uszkodzeniu czy też zniszczeniu. Przykładowo wysadzenie zapory zbiornika wodnego lub otwarcie otworów przepływowych w zaporze może spowodować zatopienie przyległego do przeszkody wodnej terenu i uczynienie go niedostępnym dla ludzi i sprzętu.

1.4. Zasady forsowania przeszkód wodnych

Pułk rozwijając natarcie na określoną głębokość lub przechodząc do natarcia z rubieży przeszkody wodnej zmuszony będzie przekroczyć rubież wodną, za którą nieprzyjaciel zorganizował obronę - czyli sforsować ją. Podczas forsowania pułk musi siłami pierwszego rzutu /niekiedy całością sił/ pokonać pod ogniem obserwowanym nieprzyjaciela przeszkodę wodną i opanować przyczółek.

Forsowanie kończy się zazwyczaj wówczas, gdy zza opanowanego /uchwyconego/ przez pułk rejonu /rubieży/ nieprzyjaciel nie jest w stanie ostrzeliwać przeszkody wodnej ogniem obserwowanym /głównie środków przeciwpancernych/. Dalsza faza przerzucania wojsk na przeciwległy brzeg nazywa się przeprawą.

Przeprawa - wg "Leksykonu..." - to zorganizowane pokonywanie przeszkody wodnej przez wojska w warunkach braku bezpośredniego oddziaływania ogniowego nieprzyjaciela.

"Instrukcja o forsowaniu przeszkód wodnych" na s.14 podaje: "Na odcinku forsowania urządza się i utrzymuje przeprawy. Przeprawa jest to odcinek przeszkody wodnej i przyległego terenu /część odcinka forsowania/ wyznaczony i przygotowany do przeprawy wojsk na przeciwległy brzeg".

Pojęcie "przeprawa" oznacza dalszą fazę forsowania, a jednocześnie jest rozumiane jako przerzut wojsk i sprzętu przez lustro wody na odcinkach przeprawy. Stąd też spotykamy się z określeniem -

przeprawa wojsk podczas forsowania.

Forsowanie przebiegać będzie w określonej sytuacji pola walki, przez przeszkodę posiadającą zespół właściwości ułatwiających i utrudniających jej pokonanie oraz w warunkach zagrożenia lub użycia broni jądrowej.

Zespół tych czynników determinuje ~~to~~ określone~~go~~ działania~~e~~ i ^{spełnienie warunków} ~~przewodzenia zasad /wymogów/~~ takich jak:

a/ forsowanie przeszkód wodnych nie powinno wpłynąć na zwolnienie tempa natarcia wojsk;

b/ forsowanie na szerokim froncie i rozśrodkowanie wojsk w toku forsowania;

c/ konsekwentne i zdecydowane kontynuowanie rozpoczętego forsowania - czyli utrzymanie ciągłości forsowania i natarcia;

d/ skuteczne porażenie ogniowe nieprzyjaciela broniącego przeszkody wodnej i natychmiastowe wykorzystanie jego skutków;

e/ jednoczesne przeprawianie wszystkich rodzajów wojsk;

f/ odpowiednie narastanie sił i środków oraz szybkie rozwinięcie natarcia na przeciwległym brzegu;

g/ umiejętny manewr taktyczny i techniczny.

Przy forsowaniu z marszu należy przestrzegać następujących zasad w celu uzyskania powodzenia:

- wykorzystywać zdecydowane i zaskakujące działania oddziałów wydzielonych, które po wyjściu na rubież rzeki we współdziałaniu z desantem taktycznym forsują ją i uchwytyją przyczółki;

- stwarzać przewagę ogniową przed podejściem sił głównych do przeszkody wodnej;

- dążyć do rozbicia sił nieprzyjaciela jeszcze przed przeszkodą wodną, aby osłabić w ten sposób jego możliwości obronne na przeciwległym brzegu;

- tak zorganizować forsowanie z marszu aby unikać skupienia sił przed przeszkodą lub też gromadzenia ich na przeciwległym brzegu - uniemożliwi to nieprzyjacielowi wykrycie kierunku głównego uderzenia i utrudni oddziaływanie środkami ogniowymi;

-dążyć do uchwycenia w stanie zdatnym do użytku istniejących na przeszkodzie mostów, przepraw promowych, przystani żeglugi rzecznej, urządzeń hydrotechnicznych itp.;

- dążyć do uchwycenia przyczółka w pasie terenu ciągnącego się wzdłuż przeciwległego brzegu na całym /lub prawie całym/ odcinku forsowania - bowiem tylko taki przyczółek może zapewnić powodzenie forsowania i umożliwić przeprawę wojsk, ich rozśrodkowanie oraz manewr na poszczególnych kierunkach.

Forsując przeszkodę wodną po przygotowaniu w ograniczonym czasie należy przestrzegać następujące wymogi:

- dokładnie rozpoznać przeszkodę i system obrony nieprzyjaciela;
- zgromadzić niezbędne środki przeprawowe;
- uaktualnić współdziałanie;
- skoncentrować odpowiednią ilość sił i środków zapewniających przewagę nad nieprzyjacielem na określonych kierunkach;
- zapewnić wszechstronne zabezpieczenie bojowe i sprawne dowodzenie.

Przy forsowaniu przeszkody wodnej po planowym przygotowaniu należy dokładnie zaplanować wszystkie przedsięwzięcia, przeprowadzić szczegółowe rozpoznanie, zgromadzić odpowiednie siły i środki, dokonać manewru oraz szczegółowo określić zadania każdemu pododdziałowi.

2. Charakterystyka odcinka forsowania pułku

Odcinek forsowania określa **przełożony** lub wybiera go w swoim pasie dowódca pułku. Szerokość tego odcinka zależy od charakteru przeszkody wodnej, ilości posiadanych środków przeprawowych i możliwości obezwładnienia nieprzyjaciela. W sprzyjających warunkach odcinek forsowania może pokrywać się z pasem natarcia pułku.

Szerokość odcinka forsowania pułku może wynosić do 5 km, batalionu - 2 km, głębokość odcinka określa głębokość ugrupowania bojowego wojsk przed forsowaniem.

"Regulamin walki" nie podaje definicji odcinka forsowania natomiast w "Instrukcji o forsowaniu przeszkód wodnych" mówi się, że "odcinek forsowania pułku jest to określonej długości odcinek /pas/ przeszkody wodnej z przylegającym do niej terenem zarówno na brzegu wyjściowym, jak i przeciwległym, odpowiednio przystosowany do forsowania /przeprawy/ wojsk w kilku najbardziej dogodnych miejscach /rejonach/ zwanych przeprawami.

W ramach odcinka forsowania dywizji mogą być 2-3 odcinki forsowania pułków pierwszego rzutu i przeprawy dywizyjne. W ramach odcinka forsowania pułku pierwszego rzutu dywizji urządza się zasadnicze i zapasowe przeprawy desantowe, promowe, mostowe i w miarę możliwości - także przeprawy czołgów pod wodą.

Na odcinku forsowania pułku wyznacza się odcinki forsowania batalionów i urządza przeprawy pułkowe.

Liczbę i rodzaje przepraw określa się przyjmując za podstawę:

- ilość posiadanych środków przeprawowych;
- charakter przeszkody wodnej;
- ustalony sposób przeprawy wojsk.

Dla wprowadzenia nieprzyjaciela w błąd, zgodnie z decyzją dowódcy dywizji, można urządzać przeprawy pozorne.

Ponadto w celu zapewnienia zorganizowanego forsowania przeszkody wodnej wyznacza się /przedstawić na schemacie/:

- linię wyjściową do forsowania w odległości 1-2 km, a podczas zajmowania rejonu wyjściowego do forsowania, bezpośrednio przed przeszkodą wodną w odległości 100-300 m od lustra wody;

- rejonny załadowania na środki desantowo-przeprawowe i rejonny uszczelniania czołgów - w odległości 5-6 km od przeszkody wodnej, a podczas zajmowania rejonu wyjściowego do forsowania bezpośrednio przed przeszkodą wodną - bliżej;

- rejon wyjściowy dla drugiego rzutu /odvodu ogólnowojskowego/ dywizji w odległości 15-20 km, pułku - 6-8 km od oddziałów /pododdziałów/ pierwszego rzutu.

Zgodnie z "Instrukcją o forsowaniu przeszkód wodnych" odcinek forsowania obejmuje: główne, zapasowe i pozorne przeprawy; rejon uszczelniania /hermetyzacji/ czołgów; miejsca załadowania pododdziałów pierwszego rzutu; rejonny wyjściowe podczas forsowania z marszu - tylko dla drugiego rzutu; rejonny rozmieszczenia oddziałów /pododdziałów/ inżynieryjnych; rejonny rozmieszczenia odvodu środków przeprawowych; rejonny rozmieszczenia oddziałów rakietowych i środków OPL; stanowiska ogniowe artylerii i czołgów; stanowiska dowodzenia; drogi doprowadzające do przepraw oraz drogi rokadowe.

W "Biuletynie Informacyjnym" nr 144 mówi się, że w ramach odcinka forsowania batalionu należy zorganizować osie do forsowania na łodziach desantowych oraz osie do forsowania na BWP i SKOT.

Natomiast w "Podstawowych normach i pojęciach taktycznych" podaje się, że odcinek forsowania pułku winien umożliwić urządzenie

*W składzie ma być obowiązkowo widnia,
o nie rozdzielać w miejscu stacjonary
To jest podstawa do działania!*

2-3 przepraw desantowych, 1-3 przepraw promowych oraz 1-2 przeprawy czołgów pod wodą. Należy oczywiście pamiętać, że przeprawy promowe są możliwe do zorganizowania przy otrzymaniu przez pułk środków ze szczebla dywizji.

3. Przeznaczenie i możliwości organizowania przepraw przez pułk

Zgodnie z "Regulaminem walki" na odcinku forsowania pułku wyznacza się odcinki forsowania batalionów i urzędzań przeprawy pułkowe.

Pułk bez wzmocnienia środkami przeprawowymi ma możliwość urzędzenia:

- przepraw desantowych - przeznaczonych do przeprowadzania czołowych pododdziałów piechoty, artylerii i innego sprzętu mogącego samodzielnie pływać /BWP, GOŹDZIK, ppk montowane na ~~bazie~~ BRDM/: przeprawy tego rodzaju urzędza się i rozwija na odcinku forsowania batalionu pierwszego rzutu o pojemności do wzmocnionego batalionu piechoty; odgrywają one decydującą rolę w początkowym etapie forsowania, głównie na szerokich przeszkodach wodnych z uwagi na trudność urzędzenia i utrzymania przepraw mostowych;

- przeprawy czołgów pod wodą - z załogami lub bez "metodą przeciągania" - organizowane dla pododdziałów czołgów na przeszkodach o głębokości do 5m, szerokości do 1000m, prędkości prądu wody - 1,5 m/sek., nachyleniu zjazdu do wody 35-40%, itd - szczególne ustalenia zawiera "Instrukcja o forsowaniu..." i na jednej przeprawie czołgów pod wodą mogą być 1-2 /3/ osie /trasy/ 150-200m jedna od drugiej; szerokość trasy nie mniej niż 20m na każde 100m szerokości przeszkody wodnej;

- przeprawy w bród i przeprawy po lodzie.

W wypadku przydzielenia pułkowi środków przeprawowych, bądź działania jego w drugim rzucie dywizji mogą być dodatkowo urządzone:

- przeprawy desantowe z wykorzystaniem PIS;
- przeprawy promowe z wykorzystaniem GSP, parku PP-64, promów rzecznych;
- przeprawy mostowe z wykorzystaniem czasowo wybudowanych mostów z parków pontonowych.

Przykładowo przydzielając pułkowi zmechanizowanemu ksap, kppont, kdp i pltzp ma on możliwość urządzenia na dwóch odcinkach batalionowych 2 przepraw desantowych na BWP, 2 przeprawy desantowych na PTS, 2 przepraw promowych z PP-64, 1 przeprawy promowej na GSP oraz 1 przeprawy czołgów pod wodą.

4. Zadania bojowe pułku w natarciu z forsowaniem przeszkód wodnych. Ugrupowanie bojowe pułku

Forsowanie przeszkody wodnej z marszu zazwyczaj stanowi część składową natarcia /zadania/ pułku.

Przejście do forsowania przeszkody wodnej przez pułk w natarciu nastąpić może w różnych etapach realizacji zadania bojowego. Pułk może forsować przeszkodę wodną w toku przełamania obrony, w pościgu za wycofującym się nieprzyjacielem. Forsowanie zapoczątkować może przejście do natarcia z rubieży przeszkody wodnej w sytuacji niepowodzenia forsowania z marszu lub kiedy pododdziały pułku znajdowały się w obronie na rubieży przeszkody wodnej przez dłuższy okres czasu.

W czasie forsowania szerokich przeszkód wodnych pułk pierwszego rzutu dywizji otrzymuje zadanie bliższe i następne. Treścią zadania

bliższego pułku w tej sytuacji jest sforsowanie przeszkody wodnej, rozbicie w jego pasie natarcia wojsk pierwszego rzutu broniącej się brygady /pułku/ nieprzyjaciela i opanowanie pierwszej pozycji jego obrony.

Zadanie następane polega na rozwinięciu natarcia, rozbiciu /we współdziałaniu z sąsiednimi pułkami/ pierwszego rzutu broniącej się dywizji nieprzyjaciela i opanowaniu rubieży odwodów brygadowych /pułkowych.

Kierunek dalszego natarcia określa się tak, aby zapewnić rozbicie podchodzących odwodów i przełamanie obrony dywizji pierwszego rzutu nieprzyjaciela na całą jej głębokość.

Podczas przełamywania obrony nieprzyjaciela po pokonaniu głębokiego pasa przesłaniania /strefy osłony przed przeszkodą wodną/ głębokość zadania pułku może być mniejsza.

W wypadku forsowania przeszkody wodnej na, której nieprzyjaciel zorganizował obronę doraźną, na przeszkodzie są dogodne do forsowania odcinki, zaś nieprzyjaciel ma skutecznie obezwładnione siły i środki /a szczególnie przeciwpancerne/, natomiast pułk posiada dostateczną ilość środków przeprawowych i możliwość organizowania szybkiego przerzutu czołgów, zadania pułku będą głębsze.

Zadanie bliższe pułku będzie polegało na sforsowaniu przeszkody wodnej, rozbiciu pierwszego rzutu dywizji nieprzyjaciela w pasie natarcia i opanowaniu rubieży odwodów brygadowych /pułkowych/.

Zadanie następane polegać będzie na rozwinięciu natarcia, rozbiciu z wspólnie z sąsiadami odwodów dywizji i opanowaniu ich rubieży.

Kierunek dalszego natarcia określa się tak, by zapewnić rozbicie podchodzących odwodów nieprzyjaciela i wykonanie zadania dywizji w pierwszej dobie natarcia.

Pułk działający jako OW dywizji w celu opanowania przyczółka za przeszkodą wodną otrzymuje kierunek działania i zadanie polegające na przeniknięciu w określony rejon przeszkody wodnej, sforsowaniu ^{jej} z marszu ~~przeszkody wodnej~~ i uchwyceniu przyczółka umożliwiającego siłom głównym dywizji pokonanie jej z marszu. Zadanie to OW bardzo często będzie wykonywał wspólnie z taktycznym desantem powietrzny, oddziałami partyzanckimi oraz grupami specjalnymi.

Pułk forsując z marszu przeszkodę wodną powinien zachować takie ugrupowanie bojowe w jakim dotychczas prowadził natarcie.

Przy forsowaniu po przygotowaniu w ograniczonym czasie lub po planowym przygotowaniu może zaistnieć konieczność zmiany dotychczasowego ugrupowania i stworzenia nowego odpowiadającego zamiarowi dowódcy oraz zapewniającego wykonanie postawionych zadań bojowych, tak więc ugrupowanie bojowe tworzy się jednocześnie z organizowaniem natarcia na nieprzyjaciela broniącego przeciwległego brzegu.

5. Główne problemy organizacji forsowania

Sprawny przebieg forsowania przeszkody wodnej przez pułk zależy od umiejętnego zorganizowania i zaplanowania tego przedsięwzięcia. Jednym z trudniejszych do rozwiązania problemów jest określenie tempa forsowania.

Tempo forsowania - należy interpretować ~~to pojęcie~~ jako narastanie sił, sprzętu bojowego i transportu na przeciwległym brzegu w celu utrzymania planowego tempa dalszych działań na uchwyconym przyczółku.

"Regulamin walki" podkreśla, że forsowanie przeszkód wodnych nie powinno wpłynąć na zwolnienie tempa natarcia wojsk i podaje szereg przedsięwzięć, które należy zrealizować, aby je utrzymać.

Problematyki forsowania nie rozpatrujemy jako oddzielnego rodzaju działań. Stanowi ona bowiem nieodłączny element natarcia i musi być rozpatrywana w jego aspekcie.

Metody i sposoby pracy dowódcy i sztabu pułku w czasie wypracowania decyzji do forsowania nie różnią się od przyjętych w normalnych warunkach natarcia. Regulamin określa, że decyzję dotyczącą forsowania przeszkody wodnej z marszu podejmuje się podczas organizowania natarcia i konkretyzuje w czasie podchodzenia do przeszkody wodnej, na podstawie danych zdobytych przez rozpoznanie oraz w toku walki oddziałów wydzielonych i awangard.

Ponadto regulamin podaje jakie przedsięwzięcia dodatkowo są określane przez dowódcę pułku w decyzji dotyczącej forsowania oraz ustala, jakie dane dodatkowo powinny być zawarte podczas stawiania zadań.

Pozostałe etapy organizacji forsowania są podobne jak w organizacji walki podczas przygotowania natarcia, uwzględniane są oczywiście problemy związane z planowaniem przeszkody wodnej.

Podczas forsowania z rozwinięciem sił głównych przed przeszkodą wodną dowódca pułku organizuje rozpoznanie nieprzyjaciela i przeszkody wodnej, podejmuje decyzję, przeprowadza rekonesans, stawia zadania bojowe pododdziałom i organizuje współdziałanie, a następnie przegrupowuje i skrycie przesuwają środki przeprawowe na odcinku forsowania.

Organizując forsowanie przeszkody wodnej z planowym przygotowaniem wykonuje się te same przedsięwzięcia, co podczas przełamywania obrony nieprzyjaciela z rejonu wyjściowego położonego w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem - uwzględnia się oczywiście specyfikę pokonania przeszkody wodnej.

6. Prowadzenie forsowania przeszkód wodnych przez pułk

6.1. Rolla oddziału wydzielonego i taktycznego desantu powietrznego

Podczas forsowania przeszkody wodnej z marszu, dla uprzedzenia nieprzyjaciela w podejściu do przeszkody wodnej i zdobyciu mostów, przepraw, dogodnych odcinków do forsowania i przyczółków - z dywizji, a niekiedy także z pułków pierwszego rzutu, wysyła się oddziały wydzielone; ponadto dywizja może wysadzić taktyczny desant powietrzny. Nieprzyjaciela przed przeszkodą wodną niszczy się z reguły siłami awangard.

Oddział wydzielony, nie wdając się w walkę o pojedyncze punkty oporu na podejściach do przeszkody wodnej, szybko podchodzi do niej i we współdziałaniu z taktycznym desantem powietrznym lub pododdziałem /grupą/ desantowo-szturmowym, a niekiedy samodzielnie, wykonuje wymienione wyżej zadania.

Oddział wydzielony we współdziałaniu z taktycznym desantem powietrznym lub pododdziałem /grupą/ desantowo-szturmowym w celu uniemożliwienia nieprzyjacielowi zalania doliny forsowanej przeszkody wodnej dąży do zdobycia urządzeń hydrotechnicznych.

Przy forsowaniu bardzo szerokich przeszkód wodnych oddział wydzielony może wykonywać swoje zadania we współdziałaniu z siłami marynarki wojennej lub samodzielnie.

Taktyczny desant powietrzny lub pododdział /grupa/ desantowo-szturmowa wysadza się z zasady na kierunku działania oddziału wydzielonego /awangardy/. Wykonując atak z powietrza, opanowuje najbliższe mosty, przeprawy, urządzenia hydrotechniczne i inne ważne obiekty oraz utrzymuje je do chwili podejścia oddziału wydzielonego /awangardy/.

W celu zapewnienia samodzielności i skutecznego działania oddział wydzielony wzmocnia się artylerią, siłami i środkami wojsk inżynieryjnych oraz innych rodzajów wojsk.

Z doświadczeń wynika, że aby zabezpieczyć działania bojowe oddziału wydzielonego w składzie batalionu piechoty w momencie pokonywania przeszkody wodnej - powinien on otrzymać jako wzmocnienie z wojsk inżynieryjnych 1-2 plutony saperów, pluton desantowo-przeprawowy, pluton pontonowy oraz pluton inżynieryjno-drogowy.

6.2. Forsowanie przeszkody wodnej przez pierwszy rzut pułku

Dowódca pułku w czasie podchodzenia wojsk do przeszkody wodnej skierowuje wysiłki pododdziałów na szybkie podejście do niej, zdobycie mostów, obiektów hydrotechnicznych oraz forsowanie z marszu. Pierwszy rzut pułku pod osłoną oddziału wydzielonego zbliża się do przeszkody wodnej, dążąc do rozbicia sił nieprzyjaciela wzbraniających podejścia do przeszkody. Podejście pododdziałów zmechanizowanych i czołgów, rozwinięcie i załadowanie ich na środki desantowo-przeprawowe odbywa się pod osłoną ogniowego przygotowania forsowania i ataku. Na rubież wyjściową wychodzą one w ustalonym czasie i w zgrupowaniu bojowym zapewniającym ciągłość forsowania i natarcia na przeciwległym brzegu.

Za początek forsowania /"G"/ przyjmuje się moment odbicia pododdziałów pierwszego rzutu od własnego brzegu. Pierwszy rzut w miarę podchodzenia do przeszkody wodnej forsuje ją bez utrzymywania po opanowanych przez OW mostach i przeprawach lub na pływających wozach bojowych i środkach desantowo-przeprawowych. ~~Na pokonaniu przeszkody wodnej atakuje nieprzyjaciela.~~ Po pokonaniu przeszkody wodnej atakuje nieprzyjaciela, poszerza uchwycony przyczółek, szybko przesuwając się w głąb, rozcina ugrupowanie bojowe nieprzyjaciela

i niszczy je częściami, zapewniając w ten sposób dogodne warunki do uruchomienia kolejnych przepraw oraz do wprowadzania do walki drugiego rzutu pułku.

Drugi rzut pułku wprowadza się do walki z opanowanego przyczółka i wykorzystuje się go w celu:

- rozwinięcia powodzenia na głównym kierunku uderzenia;
- poszerzenia opanowanego przyczółka dla zapewnienia warunków do przeprawy sił głównych dywizji;
- rozbicia lub odparcia kontrataku odwodów nieprzyjaciela;
- zamiany pododdziałów pierwszego rzutu obezwładnionych BMR.

6.3. Forsowanie po przygotowaniu w ograniczonym czasie

Przy braku powodzenia w forsowaniu z marszu przeszkody wodnej lub gdy wymaga tego sytuacja pułk forsuje rzekę po przygotowaniu w ograniczonym czasie, z rozwinięciem sił głównych przed przeszkodą wodną. Przykładowo, jeżeli nieprzyjaciel uprzedzi oddział wydzielony w wyjściu do przeszkody wodnej i opanowaniu przepraw należy - po przeprowadzeniu dodatkowego rozpoznania, wzmocnienia czołowych pododdziałów, przegrupowaniu wojsk na kierunki, gdzie nieprzyjaciel ma jeszcze słabo zorganizowaną obronę - dążyć do forsowania na wybranych odcinkach, jednocześnie wszystkimi siłami pierwszego rzutu.

W tym przypadku pododdziały pierwszego rzutu w ukryciu załadują się na pływające wozy bojowe i środki desantowo-przeprawowe i podchodzą do przeszkody wodnej w czasie ogniowego przygotowania.

W czasie forsowania dowódca pułku w razie konieczności wykonuje manewr pododdziałami ogólnowojskowymi i środkami przeprawowymi na odcinki na, których forsowanie przebiega najsprawniej.

Na przygotowanie forsowania w ograniczonym czasie należy przeznaczyć w pułku 4-6 godzin, ponieważ po dłuższym okresie nieprzyjaciel ma możliwość rozbudowania obrony pod względem inżynieryjnym na przednim skraju oraz może przygotować kolejne rubieże w głębi i odtworzyć odwody brygadowe.

6.4. Forsowanie po planowym przygotowaniu

Jeżeli forsowanie przeszkody wodnej z marszu nie miało powodzenia oraz gdy wymaga tego sytuacja pułk forsuje przeszkodę wodną po przygotowaniu w ograniczonym czasie lub po planowym przygotowaniu.

W tym wypadku siły główne forsują przeszkodę na wybranych odcinkach z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem lub po podejściu z głębi.

Forsowanie po planowym przygotowaniu jest przedsięwzięciem wyjątkowo złożonym i niezwykle trudnym. Wymaga ono uprzedniego przegrupowania wojsk w bezpośredniej styczności zarówno w głąb i wzdłuż frontu w celu ześrodkowania sił i środków na odcinkach forsowania, rozwinięcia niezbędnej ilości środków rażenia, zgromadzenia większej ilości środków przeprawowych i zorganizowania przełamania obrony nieprzyjaciela, rozpoczynającego się od sforsowania przeszkody wodnej.

Biorąc pod uwagę wnioski z organizacji obrony podczas II Wojny i późniejszych konfliktów lokalnych można postawić tezę, że każda poważniejsza przeszkoda wodna będzie broniona w sposób zorganizowany. Tak więc forsowanie szerokich i bardzo szerokich przeszkód wodnych z reguły odbywać się będzie po planowym przygotowaniu

i prawie zawsze związane będzie z koniecznością przełamania w czasie zorganizowanej obrony. W celu zaskoczenia nieprzyjaciela co do ^{in brony} odcinka forsowania, dywizja będzie prowadziła forsowanie demonstracyjne w całym pasie, zaś przełamania obrony dokona na wybranym kierunku. Zasadniczą rolę odegrają w tym etapie BWP, artyleria, śmigłowce i lotnictwo. System zapór inżynierskich /minowanie klasyczne i narzutowe oraz miny rzeczne zakotwiczone i pływające/ wzmocniony różnego rodzaju środkami wybuchowymi i zapalającymi musi być pokonany połączonym wysiłkiem pododdziałów inżynierskich i ogólnowojskowych. Przejścia w zaporach minowych ustawianych w korycie rzeki i na przeciwległym brzegu wykonuje się przy wykorzystaniu ładunków wydłużonych wystrzeliwanych z czołgów oraz z PIS. Duże ładunki wydłużone mogą być wystrzeliwane również z czołgów przepływających na promach GSP.

Przełamanie obrony na przeciwległym brzegu rozpoczynają spieszne pododdziały zmechanizowane, których pierwsza fala może przepływać się pod osłoną BWP, czołgów i środków strzelających na wprost, przy wykorzystaniu łodzi desantowych i środków podręcznych. Pododdziały te - nazywane rzutem szturmowym - wspólnie z pododdziałami wojsk inżynierskich, wykonującymi przejścia, mają za zadanie uchwycić przeciwległy brzeg i zepchnąć nieprzyjaciela od lustra wody, tak aby uniemożliwić mu prowadzenia ognia ze środków strzelających na wprost do przepływających się w kolejnych falach BWP i innych środków pływających oraz desantowo-przepławowych.

W miarę przełamania obrony i przepływania czołgów /na GSP, promach z parku PP-64, a także pod wodą/ pododdziały zwiększają tempo natarcia i śmiałymi uderzeniami w głąb i na skrzydła poszerzają przyczółki, umożliwiając tym samym szybkie narastanie sił i środków na przeciwległym brzegu.

Reasumując-przeszkodę wodną przy forsowaniu jej po planowym przygotowaniu forsuje się w zasadzie na wąskim froncie, wiążąc siły nieprzyjaciela w całym pasie natarcia. Główny wysiłek forsowania skupia się na KGU. Początkiem forsowania /"G"/ jest odbicie od własnego brzegu fali czołowej pierwszorzutowych batalionów. Dalszy przebieg forsowania nie różni się od forsowania z marszu.

Zakończenie

Przedstawione w wykładzie treści pozwalają na wyciągnięcie następujących wniosków:

- mimo pełnego wyposażenia wojsk w środki pływające i zabezpieczające pokonanie przeszkód wodnych, a także wzrastających możliwości przerzutu wojsk drogą powietrzną, nadal forsowanie każdej napotkanej w toku natarcia przeszkody wodnej będzie stanowiło określoną trudność;
- przeprawy na przeszkodach wodnych lub miejsca dogodne do ich organizacji stanowiąc będą dla walczących wojsk szczególnie ważny etap prowadzonych działań;
- przeszkody wodne stanowiąc będą dla nacierających dodatkowe utrudnienie, już same przez się ~~nie~~, natomiast dla broniącego się - dogodną rubież do obrony;
- należy dążyć do forsowania z marszu przeszkód wodnych, uniemożliwiając nieprzyjacielowi zorganizowania trwałej obrony na rubieży przeszkody;
- forsowanie po przygotowaniu w ograniczonym czasie jest faktycznie kontynuacją, wymuszoną przez nieprzyjaciela, forsowania z marszu;
- forsowanie po planowym przygotowaniu jest najtrudniejszym etapem natarcia, gdyż przed przełamaniem obrony wojska muszą pokonać pod obserwowanym ogniem nieprzyjaciela lustro przeszkody wodnej;

- powodzenie w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej zależy od charakteru obrony nieprzyjaciela, właściwości /cech/ przeszkody wodnej, właściwego wykorzystania działania OW i taktycznych desantów powietrznych, wykorzystania skutków jądrowego i ogniowego porażenia, umiejętne użycia środków desantowo-przeprawowych, przyjętego ugrupowania oraz od uzyskania zaskoczenia.

Ciągle poszukuje się nowych rozwiązań, zwłaszcza w zakresie forsowania szerokich i bardzo szerokich przeszkód wodnych, kanałów i uregulowanych rzek oraz przeszkód wodnych znajdujących się w terenie trudno dostępnym. Szczególnie w ćwiczeniach z wojskami eksponuje się tę problematykę. Dlatego też należy ciągle śledzić i wnikliwie studiować ukazującą się na ten temat literaturę.

W toku samodzielnych studiów należy uwzględnić następujące pozycje /przedstawić na rzutniku, bądź podać wykaz wg załącznika nr 1/.

Wnikliwe poznanie podanej i dodatkowo samodzielnie wyszukanej literatury pozwoli rozwiązywać złożone problemy forsowania podczas ćwiczeń w ASG i później - w przypadku spotkania się z tymi problemami w trakcie dalszej służby wojskowej.

Wykaz literatury

1. "Regulamin walki wojsk lądowych sił zbrojnych PRL cz.I /dywizja, pułk/" nr bibl.Pf21910.
2. "Działania bojowe dywizji /pułku/" - wyd. ASG /w druku/.
3. "Instrukcja o forsowaniu przeszkód wodnych" - nr bibl.017913.
4. "Pokonywanie kanałów i uregulowanych rzek" - podręcznik nr bibl. Pf20013.
5. "Przepawy" - podręcznik nr bibl.Pf19770.
6. "Instrukcja o przepawie czołgów pod wodą" - nr bibl. 12062.
7. "Zeszyt naukowy 3/39/84" - nr bibl. Pf1773.
8. "Biuletyn Informacyjny" 3/103 - nr bibl.014863.
9. "Biuletyn Informacyjny" 1/144 - nr bibl. 021600.
10. "Myśl Wojskowa" 2/85 - nr bibl.021957.
11. "Myśl Wojskowa" 3/85 - nr bibl.022045.
12. "Podstawowe normy i pojęcia taktyczne oraz ich wykładnia" nr bibl.01864.
13. "Na polach bitew II Wojny Światowej - Karpiński, Zawadzki.
14. "Taktyka w przykładach bojowych - pułk" podręcznik.
15. "Zasady organizacji i forsowanie przeszkód wodnych" - Wójcik nr bibl.021847.
16. "Zmiany w formach i sposobach forsowania przeszkód wodnych na przestrzeni dziejów ze szczególnym uwzględnieniem II Wojny Światowej". - Raźnikiewicz.
17. "Wojenna Myśl" 10/85.

Załącznik nr 2 do wykładu

W y k a z

materiałów, które mogą być wykorzystane w czasie wykładu

Schematy

1. Forsowanie przez pułk przeszkody wodnej z marszu.
2. Forsowanie przez pułk przeszkody wodnej po planowym przygotowaniu.
3. Odcinek forsowania.
4. Materiały na monitor oraz diapozytywy.

Wykonano w 5 egz.

Egz. nr 1-5 - Bibl. Główna OZS

Wyk. mjr W. Przedwojewski

Druk. E.K., dnia 30.07.86r.

Nr ks. masz. Pf54/KTO

